

PROJEKTOVÁ DOKUMENTACE

A. Průvodní zpráva

A.1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE:

NÁZEV AKCE: **ZAHRADA MŠ RIEGROVA**

ZŘIZOVATEL: MĚSTO DĚČÍN

PROVOZOVATEL: Mateřská škola Děčín II, Riegrova 454/12

KONTAKTNÍ OSOBA: ředitelka školy Mgr. Bc. Kateřina Zimmermannová

mob: 775 474 572, email: msriegrova@post.cz

ZPRACOVATEL: vedení a pedagogický tým MŠ, rodiče, děti, projektant Ing. Andrea Beranová

ZODPOVĚDNÝ PROJEKTANT: *Ing. Vladimír Beran, autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby, číslo v evidenci ČKAIT 0401772, Popovická 2009/61, Děčín6, 40502, IČ 86888838*

A.2. SEZNAM VSTUPNÍCH PODKLADŮ:

MÍSTNÍ ŠETŘENÍ, POLOHOVISNÉ ZAMĚŘENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU, SNÍMEK KN, SPOLEČNÁ JEDNÁNÍ SE ZAMĚSTNANCI, PEDAGOGY A RODIČI

A.3. ÚDAJE O ÚZEMÍ:

CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ:

Nízkopodlažní modulární objekt mateřské školy se třemi hlavními budovami propojenými spojovacími chodbami do tvaru H je umístěn uprostřed rozlehlé zahrady v blízkosti centra města. Zahrada je rovinatá, terasově zasazená do kopcovitého terénu, má obdélníkový tvar, a je po celé své délce těsně lemována z horní strany vysokopodlažním panelovým domem a ze spodní strany celostátní železniční dráhou s blízkým kolejovým seřadištěm a nádražím. Část pozemku se nachází na bývalém hřbitově. Vstup na pozemek je ze severní strany. V blízkosti vstupu je umístěna budova pro bydlení školníka, ke které prakticky přiléhá malá část zahrady, další část zahrady v blízkosti vstupu je oplocena a zřizovatelem pronajímána soukromé osobě. Tyto dvě části projekt neřeší. Ostatní prostor je původní keřovou výsadbou (v současnosti ne zcela zachovanou) nenásilně rozčleněn na 9 přibližně čtvercových ploch. Ve vnitřním prostoru H komplexu je za budovou rozdělena plocha na dvě části, na jedné z nich se nacházejí původní trubkové sušáky na prádlo, na druhé je pouze několik keřů. Do této části děti nechodí, ale záměrem pedagogů je jednu z nich, rovnější a osluněnější část po odstranění sušáků přetvořit pro dětské aktivity. Před budovou, na západní straně, kde je umístěn hlavní vchod je téměř celý prostor jednolitě pokryt asfaltem v celkem uspokojivém stavu, pouze v bocích jsou navýšené zatravněné plochy bez současného využití. Okolo celého objektu vede asfaltová cesta, kterou děti využívají především pro dopravní výchovu a aktivity. Podél horní hranice je v zemi uloženo velmi vysoké napětí s ochranným pásmem.

A4. CHARAKTERISTIKA ZAHRADY:

Obec: [Děčín \[562335\]](#)
Katastrální území: [Děčín \[624926\]](#)
Číslo LV: [10001](#)
Parcelní číslo: 2182/1
Výměra [m²]: 9988
Druh pozemku: ostatní plocha

Celková plocha řešené zahrady : cca 8750 m²

Počet dětí: 184 dětí, 8 tříd

SOUČASNÝ STAV ZAHRADY:

Na rozlehlé zahradě s velkými travnatými rovinnými plochami se nacházejí většinou po obvodu přístupových cest vzrostlé stromy, především lípy, které jsou postupně, jak usychají a stávají se nebezpečnými, nahrazovány novými a pásy monokulturních živých plotů ze stříhaných keřů. Z doby výstavby zde zbylo několik málo kovových prvků (branky, kladina, průlezka..), z pozdější doby několik drobných plastových statických prvků (autíčko, bagřík) a ačkoli se v poslední době podařilo vybudovat několik originálních herních prvků (lod', hrad, domečky, závěsné houpačky) a zastřešení pískovišť z rostlého akátového dřeva, tak na tak velkém pozemku, bez celkové koncepce řešení, pouze náhodně rozmístěné prvky, se nezískala a ani nemohla, zajímavá zahrada pozitivně ovlivňující vztah dětí k přírodě, ani nerozvíjející osobnost dítěte po všech stránkách.

Výhodou současné zahrady je jednoznačně její rozloha, ovšem pouze rovný trávník s několika nahodile rozmístěnými průlezkami nemůže být dostatečným zázemím pro kvalitní naplňování vytyčeného ŠVP.

Nedostatky bohužel převažují. Především monotvárnost, nenaplněnost, neinspirativní prostředí pro děti i pedagogy, problémové zakrývání pískovišť nevhodně uspořádaným jinak velmi mpěkný zastřešením, komplikované používání vody v zahradě natahováním hadic nebo havarijním sprchovištěm, absence komunitního prostoru pro celou organizaci, nebo dokonce pro organizaci a rodiče. Absence dopadových ploch, mobiliáře, poddimenzované herní prvky, jednotvárná výsadba, jednodruhovitost povrchu.

Současné používání zahrady je založeno na striktním oddělení prostorů pro každou třídu zvlášť, případně pro dvě společně. Děti se tak při pobytu na zahradě prakticky po celou dobu školní docházky pohybují pouze na jedné ploše se stále dokola opakujícími se činnostmi na stejných herních prvcích. Pro pedagogy je to to sice nevyhovující, ale při počtu 8 tříd v jedné zahradě si neumí představit, slučování prostorů a neřízené promíchávání dětí, navíc střídání ploch by jim příliš nepomohlo, neboť se jedná pouze o prázdný trávník nebo téměř stejné vybavení. Ke společným aktivitám je využíváno asfaltové nádvoří, v jehož těsné blízkosti je vzrostlý vánoční smrk a centrální lípa. Bohužel tento prostor je svou velikostí nedostatečný a svou nízkou estetickou hodnotou nevyhovující.

Mateřská škola má všech osm tříd je heterogenního typu / věkově smíšené, děti 3 - 7 leté /. Dvě třídy jsou určeny pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami. jedna třída pro děti souběžně postiženými více vadami a druhá pro děti s logopedickými vadami vyžadujícími odbornou péči. Ve třídě je vždy skupina dětí zdravých a dětí s handicapem. Společně vykonávají všechny činnosti, samozřejmě s ohledem na své možnosti. V současné době je ve třídě několik dětí upoutaných na vozíček, jedna hluchá dívka, několik dětí se zrakovou vadou. Tyto dvě třídy se na zahradě pohybují v budoucích zónách Atelier a Les. Pedagogický sbor včetně asistentek dětí by však velmi rády rozšířily prostor o v návrhu označenou zónu Vjemy. Do tohoto prostoru ovšem není bezbarierový přístup.

Zajímavým fenoménem je nově založená třída pro předškolní děti a děti s odloženou školní docházkou, která se vymyká běžným místním zvyklostem. Učitelky zde kladou velmi velký důraz na vztah k přírodě a pracovním činnostem v ní, důležitá je proměnlivost místa a sounáležitost získaná vlastní iniciativou, využívají prvky Montessorri a inspirují se v nedaleké lesní školce. Opustily svůj zažitý prostor se známými průlezkami, zvolily si pro svou třídu raději vedlejší zcela prázdnou zatravněnou plochu (v návrhu zóna venkov) a na ní navazující nevyužívaný zanedbaný kout (v návrhu divočina) a společně s dětmi ve spolupráci s jejich rodiči tento prostor vyčistili a oživilo vlastnoručně vytvořenými prvky, jako je ohniště nebo polní kuchyně. Ta však ne zcela splňují potřebné parametry, proto tento projekt velmi citlivě a po dlouhých podnětných diskuzích řeší zónu Venkov a Divočina přesně na míru jejich představám a zároveň požadavkům bezpečnostních norem a hygienických předpisů. Na realizaci se chtějí podílet.

SOUČASNÉ HERNÍ PRVKY:

kovové prvky - branky, kladina, průlezka – vše ve špatném stavu, v rámci projektu bude odstraněno

plastové prvky – 2 autíčka, bagřík, 2 terénní klouzačky – zatím slouží, projektem se nemění

dřevěné prvky hraněné – domeček, houpačka, průlezka – zatím slouží, projektem se nemění, pouze u domečku dojde k přemístění dle návrhu

dřevěné prvky z rostlého dřeva – prolízka, závěsné houpačky, prolézací loď s klouzačkou, lavička kolem kmene lípy, hrad nad pískovištěm, zastřešení pískovišť včetně plůtkových doplňků, domeček bude přemístěn na vhodnější stanoviště

mobiliář – nevyhovující letité přenosné lavičky a dřevěné stoly s lavicemi na kovové konstrukci budou odstraněny; 4 betonové pískoviště do kterých jsou momentálně vsazeny nosné kůly zastřešení bránící překrytí, z tohoto důvodu se pískoviště prakticky nezakrývají a nesplňují hygienické předpisy budou přetvořeny na zajímavé prvky a beton bude odbourán a zbývající písek využit jako dopadová plocha pod prvkem; zahradní kůlny budou pokud to jejich technický stav dovolí přemístěny na méně exponovaná místa, pokud by transferem došlo k jejich závažnému porušení, budou muset být odstraněny; trhové stánky roztráštěné rozmístěné budou soustředně umístěné na vhodné místo a přetvořeny na tvořivé dílny; jedno betonové sprchoviště v havarijním stavu, ještě v loňském roce i přes tento stav, používané a jedno nefunkční betonové brouzdaliště ve kterém stojí zahradní kůlna.

NAVRHOVANÉ VYUŽITÍ:

Cílem projektového záměru je přeměna venkovního rovinného nemotivujícího areálu na „učebnu a hernu pod širým nebem“, která se stane nedílnou součástí výukového plánu mateřské školy se zcela novými prvky v duchu ŠVP

„KOLEM SEBE SVĚT MÁM RÁD, S PŘÍRODOU JSEM KAMARÁD“.

Základním konceptem je dispozičně ponechat současné rozdělení prostoru na jednotlivé segmenty, ale na rozdíl od původního monotvárného vybavení nebo prázdného prostoru v každé části je využít pro rozmanité ztvárnění a aktivity. Jednotlivé třídy po dohodě nebudou mít svou pevnou kořenovou základnu, nýbrž si budou ve vyhovujícím časovém intervalu měnit svá působišť, čímž bude zajištěno podnětné a proměnlivé prostředí pro děti.

Návrh řešení přírodní zahrady se zaměřením na environmentální výchovu rozšíří nabídku aktivit mateřské školy a podnítl zájem dětí o přírodu. Výukově orientovaná programová náplň zahrady napomůže rozvíjet a formovat kladný vztah nejmladší generace k přírodě a k životnímu prostředí.

Třídy pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami získají jedinečnou příležitost pro jejich rozvoj a obohacení aktivit přizpůsobené pro jejich postižení především v zóně Vjemy (smysly), která je zaměřena právě na procvičování a terapii těchto dětí, včetně vybudovaného bezbarierového přístupu, ale i v ostatních zónách je pamatováno na jejich potřeby a speciální nabídku tak, aby získaly rovné příležitosti.

Navrženo je třináct zón s rozličnou atmosférou, využitím, vybavením a povrchovou úpravou: **Tělocvična, Amfiteátr, Vodní svět, Sad, Pohádka, Venkov, Divočina, Louka, Les, Ateliér, Vjemy, Laboratoř, Učebna.**

Projektem se zvětší využívaná plocha zahrady o tři segmenty, Učebna, Laboratoř, Vjemy a výrazně se zatraktivní ostatní plochy.

NAVRHOVANÉ PRVKY:

Tělocvična – frekventovaná část, slouží převážně k pohybovým aktivitám na čerstvém vzduchu; povrchová úprava trávník, kromě doskočiště pod multifunkčním náčiním přebudovaným z bývalého pískoviště, kde bude ponechán písek; prostor obsahuje opičí dráhu, opičí stěnu, slalomové kůly, lezeckou síť, multifunkční prvek s basket košem, prohazovadlem, šplhací lanem, kuželky, původní prolézací věž s klouzačkou, 1 původní a 1 přemístěnou závěsnou houpačku, dřevěný plot, lavička

Amfiteátr – slouží k setkávání velkých skupin a využití pro společné akce všeho druhu, bude centrálním ohniskem celé zahrady, skýtá částečně ochranu před deštěm třídu i případné vystupující, aparaturu apod., mimo velké akce bude mlatový povrch využit k rozšíření pohybových především dopravních činností, kdy ukáže dětem možnost pohybovat se i na jiném než asfaltovém povrchu, dřevěné stupně mohou mít také rozličnou funkci, dá se na nich sedět, psát, tvořit či v leže relaxovat; prostor obsahuje Dřevěné stupně, Jevišť, Dřevěná obruba, Mlatové nádvoří, Výsadba kulisová

Vodní svět – nabídne dětem možnost pozorování vlastností vody hravou formou a práci s rozličnými materiály, zkoumat, přemýšlet, hrát si jsou hlavní cíle této zóny a v horkých letních dnech nabídnout možnost příjemného osvěžení, základním povrchem je kačírek, v prvcích písek; prostor obsahuje brouzdaliště, sprchový deštník, vodní kaskádu, pískové staveníště se zabudovanými bagry, váhy, lavičku, vodovodní rozvod, ze stávajícího pískoviště vznikne odpočinkové stinné zastřešené herní místo

- Sad** – je poněkud tajuplná a zastrčená část zahrady s hřbitovní zdí a haldou zetlelého rostlinného odpadu, učitelky ani děti sem zatím nerady chodí. Rozkvetlé ovocné stromy, plodící keře, bzučící hmyzí hotel, krmení ptáčků, schovky ve vrbovém domečku nebo hnízdě a pohupování se v zavěšených sítích při pozorování lučních květů je právě to pravé, co by mělo vyvolat oblibu tohoto místa; navržena je i lavička a dvoukomorový kompost
- Pohádka** – velmi frekventovaná zóna se stávajícím hradem nad stávajícím pískovištěm a několika málo dalšími prvky je v novém návrhu určena především pro volnou dětskou hru, několika snadnými ne příliš finančně náročnými úpravami a doplněním zde vznikne zajímavá pohádková scéna; vybuduje se zde škola, svět skřítků, lavička, didaktické panely, pružinová houpadla, kládové houpačky, zatravněný příkop, výsadba, doplní se písek do dopadových ploch, na ostatní ploše bude trávník
- Venkov** – krásný prostor s působivou atmosférou, který má zůstat vždy „nedokončený“, aby dětem dával možnost ovlivnit jeho vývoj, rostliny porostou podle zahradníků, jídlo bude chutnat podle kuchtíků a venkov bude vypadat podle osadníků; navržen bezpečnostní lem kolem ohniště, rozvod vody, ruční pumpa v setu se zapuštěnou vodní nádrží a k němu příslušné blátoviště pro vsakování vody, vyvýšený záhon, stojan na pomůcky, multifunkční kůly, multifunkční tyčky, polní kuchyni, chlebová pec, zelená střecha k zastřešení kuchyně, vstupní branka, lavička
- Divočina** – zapadlý roh zahrady, který si děti postupně čistí a přetváří pro své potřeby. Ve spolupráci s rodiči zde vznikne bezpečná a zajímavá divočina, ve které bude prostor mnoha dobrodružství; po přesném vytyčení vedení inženýrských sítí se strojním výkopem mírně upraví terén tak, aby vznikly jamky, prohlubně, příkopy, návrší a kopečky, s různým povrchovým materiálem – hlína trávník, oblázky, balvany, kůra, apod. Doplní se výsadba a s vedlejším prostorem se v předělovém valu zbuduje tunel. K ochraně soukromí a dokreslení atmosféry se stávající pletivový plot opatří zástěnou z vřesových rohoží
- Louka** - jediný velký zatravněný prostor s pozůstatky prvků bude zachován v původní podobě, jen se odstraní všechny dochované části zařízení, povrch bude udržovaný trávník a bude se využívat ke společným i individuálním činnostem tříd; ve dvou bočních stranách se zabudují dva multifunkční kůly, mezi které se může natáhnout síť pro fotbal, plachty apod.
- Les** - příjemné místo mezi stromy poskytuje v letních parných dnech stinný úkryt, ovšem těsné sousedství panelového domu zcela ničí užasný charakter místa, proto je navržen na hranici pozemku živý tunel a drobným doplněním originálních prvků zde vznikne biodiverzní hravé stanoviště; obsahuje živý tunel, pružinová houpadla, týpý, kládová obruba lesa, úkryty pro zvířátka, výsadba, povrch štěpka a borka, lavička
- Ateliér** – velice frekventovaný prostor, který ovšem nemá příliš, co nabídnout, odkrytý mnohým pohledům, s nedostatkem herních prvků, s nefunkčním zastavěným brouzdalištěm a nedoohrazeným obvodem od zahrady školníka není příliš přívětivým místem, vzhledem k možnosti obnovit rozvod vody a využít stávající vybetonovanou plochu bývalého brouzdaliště je tato zóna navržena k místu pro kreativní tvoření všeho druhu, k možnosti uložení nářadí a výrobků před deštěm budou využity stávající po celém areálu nevhodně roztroušené tržní stánky, ze kterých se po estetické a funkční rekonstrukci stanou odborné dílničky. Možnost pracovat s vodou při výtvarných a dalších činnostech pod širým nebem bude využita v mokré zóně; v prostoru se zrekonstruuje rozvod vody, přemístí a zrenovují dílny a mokrá zóna, vybuduje dřevěný plot, pracovní stoly s lavicemi, malířské stojany, přírodní stavebnice, lavička, povrch travnatý

Vjemy (Smysly) – přetvořená provozní nepotřebná část areálu na zajímavou bezbariérovou zahradu uzpůsobenou především pro potřeby 2 integrovaných tříd s vývojovými vadami, pěkný rovinný osluněný prostor poskytne mnohé možnosti pro smyslová vnímání, centrálním dominantním prvkem je vzrostlý rododendron uprostřed zahrady, kolem kterého se vybuduje proměnný smyslový chodníček, ostatní prvky budou vhodně rozmístěny po obvodu, aby nebyl narušen klidový ráz místa; zahrada po realizaci bude mít bezbariérový přístup, smyslový chodníček, didaktické tabule, smyslové budky, bylinkovou spirálu, dvouúrovňovou zavírací pískovničku, zvonkohry, větrníky a lavičku

Laboratoř – nově vznikne na malé nepoužívané dlážděné terásce a v jejím těsném okolí, bude sloužit k provádění různých pokusů a seznamování se se zákonitostmi přírody přímo v terénu, umožní provádět aktivity, které si pedagogové s dětmi ve třídě nemohou dovolit; navržené prvky jsou laboratorní stoly s příslušenstvím po obvodu terasy, soliterně rozmístěné prvky v přilehlém trávníku z nerezu či akátu s doplňky - teploměr, srážkoměr, větrník, metr, plaňkový plot

Učebna – nově vznikne v těsné blízkosti hlavního vstupu do objektu MŠ na vyvýšené předzahrádce bočního křídla, na místě zůstane udržovaný trávník i středně vzrostlé nepravidelně rozmístěné tůje a osadí se do řady kolmo na hlavní nářadí obdélníkové stoly s lavicemi, z místa bude přehledný rozhled na celou spodní část, může být využíváno pro činnost tříd i pro společenské akce s rodiči; zabudují se stoly, lavice, odpadkový koš, zvoníčka

Cílová skupina po realizaci:

184 dětí z vlastní organizace a 70 dětí z odloučeného nedalekého pracoviště v rámci příspěvkové organizace a jejich rodiče při společných akcích školy.

Technické řešení:

Technické řešení projektu nevyžaduje rozsáhlejší terénní úpravy. Herní prvky jsou navrženy v přírodním stylu, budou splňovat příslušné normy i hygienické předpisy, jsou umístěny minimálně 2m od sousedního pozemku a 3m od komunikace a nevyžadují stavební souhlas ani rozhodnutí.

Jedinou stavbou je zastřešený venkovní amfiteátr. Ten společně s drobným zastřešením polní kuchyně, situované těsně na hranici pozemku a novým venkovním rozvodem vody budou podléhat stavebnímu řízení, o které bude požádáno neprodleně po získání všech potřebných vyjádření dotčených orgánů a správců sítí.

Důležité části herních prvků budou zapuštěny do země a obetonovány dle příslušné normy.

Materiálové řešení:

Veškeré herní prvky a konstrukce budou z akátového dřeva, z nerezového plechu a kamene. Dopadové plochy z písku, kačírku, štěpky a mulčovací kůry.

Vliv na životní prostředí:

Projekt nenavrhuje žádné technologie, které by měly negativní vliv na ovzduší, hluk, vodu ani půdu. Případný možný stavební odpad bude tříděn a průběžně odvážen a ukládán na skládky k tomu určené. Stavba zásadně neovlivňuje přírodu a krajinu ani nevybočuje z urbanistických a architektonických charakteristik místa. Projektem se nemění odtokové poměry na pozemku ani

v sousedství.

Sejmutá ornice pod herními prvky bude využita na pozemku k dorovnání nerovností terénu. Nepředpokládá se přísun ani odvoz zeminy.

Pro vodní prvky bude využito stávajících uzávěrů na obvodu budovy, na které se napojí nové či zrekonstruované zahradní rozvody uložené do nezámrazné hloubky. Způsob odkanalizování – přirozeně do štěrkového zářezu na pozemku.